

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота з японської філології на тему:

ОНАТОМАТОПЕЯ В ЯПОНСЬКІЙ МОВІ ТА ЇЇ ФУНКЦІЇ

Студента групи Яп05-21

факультету східної і слов'янської
філології

денної форми навчання

Освітньої програми:

Східна філологія: японська мова і
література

переклад, методика навчання

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.069 Східні мови та
літератури (переклад включно),

перша – японська

Погоні Руслана Борисовича

Науковий керівник:

___Шепелінська _Ірина___

___Юрїївна_____

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1.....	5
Розгляд терміну ономатопеї. Культурний аспект японської ономатопеї.....	5
1.1. Що таке ономатопе і де воно зустрічається.....	5
1.2. Особливості японської ономатопеї.....	6
1.3. Проблематика вивчення "Гітайого".....	7
1.4. Ономатопея в культурному аспекті Японії.....	9
Висновки до 1-го розділу.....	12
РОЗДІЛ 2.....	13
Ономатопея її практичне та культурне значення.....	13
2.1. Епоха розвитку ономатопеї через мангу та різниця між американськими коміксами.....	13
2.2. Японська ономатопея в різних частинах мови.....	16
2.3. Японська ономатопея способи розуміння.....	19
2.4. Місця і способи використання "Гітайго".....	21
Висновки до 2-го розділу.....	26
ВИСНОВКИ.....	27
Анотація.....	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	31

ВСТУП

В нашій мові є багато слів та понять які ми не використовуємо у реальному житті при цьому не звертаємо увагу, проте в інших мовах вона має одну із ключових ролей при спілкуванні. Так можна сказати про японську онатоматопею, адже вона має важливу роль в японській мові у порівнянні з українською, несучи більшу роль у житті японців та її культури. Саме тому важливо звернути уваги на особливості такої лексики і знати її нюанси.

Предмет роботи: японська онатоматопея

Об'єктом дослідження: 3-тий тип онатоматопеї-Гітайого(擬態語)

Мета роботи: практичне використання онатоматопеї на основі літературних чи словникових матеріалах

Завдання:

1. Розглянути саме поняття онатоматопеї
2. Типи онатоматопеї в японській мові
3. Значення у культурі(та приклади) або використання її у побуті
4. Сфери використання Гітайого(擬態語) та особливості

Методи дослідження:

- Контекстний аналіз. Завдяки контекстному аналізу ми змогли проаналізувати різні літературні матеріали в яких ми розбирали значення міметичних слів та зрозуміти яку роль вони грають у японській мові.
- Порівняння та аналіз. Ми дослідили найбільш сучасну літературу (манга) в якій розібрали яку цінність мають звуконаслідувані слова в творах і подальших розвиток до наших часів.
- Фонетичний аналіз та опитування: завдяки опитуванням та фонетичного аналізу ми змогли зрозуміти використання гітайого у наш час : де , як , ким , коли і тд.

Новизна цієї роботи полягає в тому що в часі отсаніх подій зростає відомість деяких манг та аніме по-типу "Сім'я шпигуна" і тема онатоматопеї значно зросла для нас. Тому ми зацікавленні розібрати цю тему в реаліях

реального часу на базі деяких лінгвістів і деяких манґ та на базі цих теоритичних матеріалів розібрати практичне використання Гітайґо в різних частинах мови і як це використовувати у повсякденному житті.

РОЗДІЛ 1

Розгляд терміну ономапоєі. Культурний аспект японської ономапоєі

1.1 Що таке ономапоєя і де воно зустрічається

В нашій та інших мовах є слова на які ми не звертаємо увагу або особливо не використовується, саме так ми можемо сказати про ономатопею. Ономатопею визначають — це форма слухового значка або як імітацію різних звуків такі як : живі істоти , явища природи чи неживі предмети (Кобилянська, 2017). Деякі мови є більш знаковими, ніж інші з моменту використання звуконаслідування обмежена кількістю фонем у мові.

Якщо пояснювати простими словами, Ономатопея - це імітування звуків від не живих явищ та предметів до імітування живих істот, а в деяких мовах навіть стан чи емоції. Найвідоміші приклади які ми знаємо: хрум-хрум, мяу, дзинь-дзинь і багато інших прикладів. При дослідженні такої лексики ми можемо її виділити в літературі завдяки ономастична лексика використовується як опис якоїсь події у творі, що пізніше знайде свій розвиток у мальованих історіях - Комікси, а також дитяча література.

У багатьох мовах світу можна зустріти це явище , котре деякі лінгвіти можуть не звернути увагу по причині непотрібності використанні в спілкуванні з іншими носіями мови. Однак не варто недооцінювати важливість міметичної в мові , в частності японську мову яка розглядається в цій роботі.

1.2 Особливості японської ономатопеї

Коли ми кажемо про японську ономатопею тут слід виділити 3 типа: 擬音語(гіонго), 擬声語(гісейго), 擬態語(гітайго).

Опираючись на дослідження Хіроко Іносе (2007):

-擬音語(гіонго)- це слова які імітують справжні звуки.

Приклади:ごろごろ(горогоро-звук блискавки),さくさく(сакусаку-хрустіння чогось),ぱちぱち(пачіпачі-плескати).

-擬声語(гісейго)- це слова, які імітують голоси людей і тварин.

Приклади:けろけろ(керокеро-квakanня жаби),しくしく(шікушіку-плач),ニャーニャー(Няуняу-мяукання котів).

-擬態語(гітайго)- це слова, що описують зорові, тактильні та інші неслухові чутливі враження.

Приклади:うとうと(утоуто-стан сну),わくわく(вакуваку-приємне очікування на щось),^□^□(пекопеко-стан голоду).

Якщо говорити простими словами типи розділяють на тих що імітують:природні явища або звуки предметів,живих істот та стану чи емоцій.

Але серед типів виділяється - гітайго. Цей тип слів виділяється тим що крім того що він може імітувати стан та настрій людини в тих,також при розмові ця лексика в тій чи іншій мірі можна вважати як частину сленгу. Адже в якщо звертати увагу на діалоги із дормам,аніме та іншого,можна помітити деякі слова замінюються онома топечнию, що підсилює емоції в тих чи інших важливих сценах.

1.3 Проблематика вивчення гітайго

Однією із головних проблем вивчення цього типу ономапоєї - розуміння культурного аспекту та його використовується в тих чи інших конкретних ситуацій , із-за чого для іноземців вивчення , не кажучи про вивчення лексики. Це підмітив Тецуо Сато (2019р) - що гітайго важливий для розуміння японської культури , а також для гарного володіння японської мови.

Також краще виділити проблему стандартизації , а точніше її вістуності. Адже в різних регіонах , періоду часу або мовця мови. Лексика гітайго відрізняється і під час використання може бути творчим, в цілому лексика дуже важлива частина лексикографії , значення якої не має зараз цільної уваги в навчальних матеріалах так як даний момент бракує досліджень та не вживаються на офіційному чи академічному рівні.

Зі слів Окумури (2006р) - гітайго не є статичним , котрі залежать від культурних та соціальних змін у японському суспільстві . На додаток можемо згадати про неоднозначність. Деякі гітайго можуть мати кілька значень або інтерпретацій, що може створити двозначність або плутанину. Наприклад, гітайго «шито-шито» можна використовувати для опису легкого постукування, але також можна використовувати для опису повільного та рівномірного руху. Надмірне використання: у певних контекстах можна зловживати , через що написання чи мова може здаватися перебільшеними або нереалістичними. Це може бути особливо проблематично в офіційному чи академічному письмі, де гітайго зазвичай не використовується.

Також це стосується і культурних відмінностей. Гітайго тісно пов'язані з японською культурою та мовою, і можуть не мати прямих еквівалентів в інших мовах. Через це людям, для яких японська не є рідною, може бути важко повністю зрозуміти або оцінити нюанси. як і будь-яка мова, японська постійно розвивається, і весь час створюються

нові гітайго . Через це може бути складно стежити за останніми гітайго та їхніми значеннями.

Якщо ми говоримо про вивчення гітайго серед українців та всієї ономатопеї теж проблематично , через велечезну різницю в мовах. Українська ономатопея не набула такого розвитку із-за іншої структури мови та формою традиційних творів. Історія нашої мови та самих народів дуже відрізняється від японської , ідеальним дзеркальними прикладами може бути література. Однак при наявності української ономатопеї не було настільки розповсюдження , внаслідку чого в Україні можуть і не знати про такий аспект мови. Також можна сказати що в українських словниках вона має більш системезована та при їх вивченні не виникає проблем у розумінні цих слів.

І завдяки цим факторам вичення гітайго стає більш важким чим здається на перший погляд. Тому проблема вивчення гітайго залишаються актуальні не тільки при виченні самими носіями мови але і для іноземців в частності , з зв'язку популярності японської літератури та кінематографії та інших видах культурі які відомі на даний момент

Загалом, гітайго є багатим і виразним аспектом японської мови, але вони потребують ретельного розгляду та контексту для ефективного використання що дає можливість краще розуміти менталітет та для покращення комунікативних можливостей , що тільки буде впливати на краще.

1.4 Ономатопея в культурному аспекті Японії

Щодо ономатопеї в культурному аспекті країни , то вона грає велечезну роль в літературі та японських коміксів " манга " . В Японії такий вплив

більш поширений ніж інших країнах і є важливим елементом в комунікації (в розмовному стилі).

В мангах проведені приклади різних типів ономапопеї в яких можемо побачити як імітацію явищ чи стану людини , такі як : гаттан (стук дверей) , бата-бата (зображення бігу) , доки-доки (стук серця); Така лексика дає можливість краще розуміти саму атмосферу та внутрішній стан персонажів тим самим ми проникаємося симпатією до головних героїв.Опираючись на роботу Ламберта (2013р) - що японська ономапопея не просто розбавляє мову різними барвами , а й додає свій елемент японської культурної ідентичності.

Щодо інших сфер в країні лексика може зустрічатися в : кіно , реклама , література та музика.

- Кіно. В кіноматографі є чудові картини які розкривають історію персонажів , передавати почуття що при етапах своєї подорожі відчувають герої. Ономапопея теж спостерігається в цих процесах , ідеальними прикладами є культові фільми Акіри Куросави. Такі фільми як "Сім самураїв", "Ран" та інші фільми що екранізували безліч фільмів про самураїв та їх культуру , а деякі ономапопеїчні слова стали класикою.

В своїх фільмах Акіра намагався через музику та різні звуки передати атмосферу, їх унікальність в сценах битви : крики воїнів, ляскіт мечів і багато іншого. Суміш та хаос переплітаються та створюють емоційні емоції. Ось частина із них :**どんどん**(дон-дон,тяжкий стукіт),**ガラガラ**(гара-гара звук лязгу),**ズズズ**(дзудзу-рух бігу),**ポキポキ**(покі-покі,тріщання),**ズシユツ**(дзусу,рух меча через повітря),**ゴオン**(гоон,удар меча),**ワクワク**(ван-ван,лай пса),**グスグス**(гасу-гасу,плач),**ガチガチ**(гачи-гачи,звук напруги та страху),Але навіть із цих слів стала класикою це - **チリーンチリーン**(чиріін-чиріін).Цей звук став став використовуватися коли герої йдуть до до барів , його так часто використовують в багатьох фільмах та сералів.

Якщо описати коротко ці згаданні факти , то за роботою Дейвіда Боррінгтона ("Кіно Японії та Кореї") можна сказати - що використання ономапопеї в японському кіно може бути ідеально інтегрованим з видимим елементом кіно і сприяти формуванню цільного естетичного досвіду.

-Музика. Ононматопея тісно пов'язане з музикою , якщо можна сказати є частиною японських пісень. Це пов'язане зі створенням незвичних звукових ефектів зображуючи певні ситуації чи дії. В основному це можна помітити в кліпах чи на виступах. Зазвичай серед ос можна звуки тварин: ピョピョ(звук птахів, пісня Торі но Ута), キョンキョン(звук зайця, пісня Усагі). Також є гідні приклади таких культових пісень як : ポンポンポン, とんとん白紙, ちゅ.

Якщо брати думку лінгвістів то ономатопея в музиці передають різноманітні емоції в піснях , зазвичай добрі та милі . В результаті якого музика викликає різні відчуття від суму до радості , саме це надає оригінальність пісень також це частково пояснює популярність "айдолів" серед різних прошарків та вікових категоріях суспільства.

-Реклама та телебачення. Реклама та телебачення в Японії взаємопов'язані і як не дивно подача їх значно виділяється серед інших країн. Якщо казати про ономатопеї то вони займають не останню нішу для залучення людей. Інакше кажучи, ономатопея один із важливих інструментів в рекламі , так можна привести приклади: Тойота - グルグル (крутитися) передача відчуття швидкості; Молочні компанії - ゴクン(глотання) споживання певного товару, реклама косметики キラキラ (пахощі) передача запахів косметики.

В цілому японська реклама виділяється своєю специфікою гумору та подачею емоцій де ономатопея грає основну роль. З лінгвістичної точки зору для залучення аудиторії використання ономатопеї - це ефективний інструмент але деякі лінгвісти вважають що зловживання мимітичної лексики в тих чи інших моментах не доречно яка може бути не пов'язана з брендом та в цілому знижується рівень сприйняття рекламного повідомлення.

Згадуючи про телебачення вона має аналогічну роль проте може виникнути питання при часу счастлих технолоій та при інтернеті чому японці дивляться телебачення? Вся річ у самих японцях річ у тім що більша частина населення має вік 40 - 50 років та більше серед яких телебачення є одним із основних джерел інформації та способу розслабитися після важкого робочого дня. Різниця у використанні ономатопеї має аналогічний характер але він несе більше гумористичний характер.

В Японії є багато шоу що несе велику к-сть міметичних слів: "Takeshi's Castle" (ザワザワとドッキリ опис небезпеки та жарту) , "Sasuke" (すかさず опис падіння) , та всі аніме (адаптації манги). Ці приклади показують , як ономапопея викривується в японській телевізійній та рекламній індустрії для створення настрою з підсиленням емоцій і підвищенням ефектності. Також ономапопея використовується в японській мові для створення більш точних виразів, які готові передати певні аспекти культури.

Висновки до 1-го розділу

Мета вивчення міметичної лексики є у поглибленому розумінні японської мови та культури. Базуючись на аналізі різних дослідників ми можемо прийти до висноків що японська ономапопея виділяється своєю варіативністю та вплив на загальну культуру Японії.

Однак не дивлячись на простоту самої лексики саме її вивчення та розуміння залишається актуальною проблемою. Беручи до уваги що ономапоєя не так часто використовується у академічних словниках її розуміння таких слів може бути досить розпливчастим. Загалом це стоується гітайго , через те що цей тип міметичної лекисики може демонструвати стан чи навіть емоції його системизація є доволі проблемною. Тому тема ономапоєї способи розуміння акутальна і по наш час.

Проте не дивлячись на ці нюанси ономапоєя залишає по собі великий пласт культури що виділяє її на фоні інших творів чи фільмів інших країн. У підсумку можна сказати що вивчання ономапоєї залишається акутальним завданням для поглибленого вивчення японської мови , аналізуючи та порівнюючи різні види творів, фільмів та іншої літератури допоможуть вам для розвитку японської мови набагато краще чим воно є на даний момент.

РОЗДІЛ 2

Ономапоєя її практичне та культурне значення

2.1 Епоха розвитку ономапоєї через мангу та різниця між американськими комісками

Як ми і згадували у минулому розділі культура ономапоєї має широке охоплення в Японії , яке не варто недооцінювати. Саме тому на прикладі 3-ьох манг ,а саме : "Астробой" , "Берсерк" , "Сім'я шпигунів" методом

спостереження розглянемо і дослідимо еволюцію цих слів з 50-тих років до наших днів. А також розібрати приклади американських звуконаслідвальних слів які були характерні та сучасне становище на прикладі коміксів . Рішення огляду таких прикладів обумовлено тим що , для новачка ці приклади будуть більш зрозуміліші для майбутніх перекладачів.

1) Дороро. Це - манга легендарного автора Осами Тедзукі, автор таких творів як: Чорний Джек, Астробой, Аяко та багато інших робіт. Робота була написана у 1967-му році. Якщо коротко говорити про синопсис , то історія така : головний герой Хякімару хоче повернути частини свого тіла, які батько пожертвував демонам для своєї влади.

При розгляді стилітики та сразу видно що вони нагадують мультфільми компанії "Дісней". Це характеризується більш дитячою подачею твору , не дивлячись на серйозний , а моментами жорстокими тон манги. Кажучи про оноματοпею , основним типом оноματοпеї ми бачимо зазвичай - Гіонго. Звук дощу , звуки мечів , цукіт копит та багато чого іншого. Приклади : ゴゴゴ(грім), ザー(звук дождю), バシャーツ(плеск), ドカ(цукіт копит), ビュウウ(звук вітру).

Із цього можна стверджувати , що оноματοпея в цій мангі несе більше як звуковий фон твору не більше, адже твори того часу брали натхнення від мультфільмів Дісней. Зазвичай у них оноματοпея теж несе більш фоннову роль проте з часом манги розвивались і стали більш незвичайними.

2) Берсерк. Манга темного фентезі , дії якої відбуваються у світі схожим на середньовіччя. Автор - Кентаро Міура. Перша роздрукована манга була у 1989 році , яке випускають до сих пір. Сюжет нам розповідає про життєвий шлях героя - Гатса життя якого є пеклом на землі. Під час його пригод ми зможемо очима головного героя побачити всі людські пороки цього світу.

Серед ономотопеїчної лексики використовують - Гіонго та гісейго. Приклади : ドシユ(бризг),があああ(звуки болю та гніву),ガシ(хапати),ガツ(піймати),ガリツ(сильний удар),ビチャ(капання),ビユ(змах чогось),ザブ(мурашки по шкірі). Але виникає питання чим виділяється роль цих у порівнянні з попереднім твором? Вся справа в сюжеті , а точніше ономотопея йде як інструментом для занурення сюжета . Розглянемо це на прикладі фіналу арки " Золоте сторіччя " .

Коли після зради товариша Гатса почалася бійня , ми зможемо спостерігати моральний злам , супроводжуючи жахливими сценами , на його очах він втратив майже всіх з ким він розділяв кров . Саме в такі моменти ономотопея тут доповнює весь жах з детальною роботою над артами ми переймаємося твором і подіями які там відбуваються. Такі аспекти виділяють Бресерка як класикою свого жанру та епохи , яка продовжується до сих пір.

3) 2Сім'я шпигуна. 2019 рік , виходить манга за авторством Ендо Тацуї - "Сім'я шпигуна" . Історія жанру комедії зав'язана на шпигунстві, один із елітних шпигунів під кодовим ім'ям "Морок" повинен не дати двум ворогуючим сторонам влаштувати повномасштабну війну і одна із місій потребує створити звичайну сім'ю для прикриття.

У самому творі використовуються усі типи ономотопеї. Популярність цієї манги складають 2 нюанса : сюжет та прийомна дитина шпигуна Аня.

По-перше , за сюжетом Морок забирає із дитячого притулку дівчинку під іменем Аня, яка із-за експериментів стала телепатом та заводить фіктивний шлюб з жінкою Йор котра у свою чергу є наймною вбивцею. Вже після почутого не віриш у абсурд того, що відбувається але ця взаємодія є основним дією в мангі і навіть місія та важливість завдання Морока йде на другий палн.

По-друге, Аня Фоджер досить відомий персонаж, яка комічна в усіх сенсах її відомість про її батьків (завдяки телепатії), цікавістю до шпигунства та її стилю розмови зіграла свою роль. Ономатопея тут відіграє ключову роль адже окрім звичайної ономатопеї ми також спостерігаємо Гітайго. У виконанні молодшої Фоджер вона має різноманітний характер в тому сенсі що ономатопоетична лексика може виконувати роль іменників чи дієслів з поєднанням комічної міміки обличчя, ономатопея вийшла на знос новий рівень. Прикладами цього є такі слова як :

力キ力キ (писати), キヨク (озиратися, погляд навколо), たた (швидко, швидкий темп), すび (стан сну), だ (втеча).

Також завдяки персонажу Ані Фоджер та її мемів які поширили відомість манги сама тема ономатопоетичної лексики зросло як ніколи до цього не спостерігалось, по суті ми маємо сатиричну історію, яка висміює сам жанр шпionaжу з кландайком лексики Гітайго

Можна на прикладі цих манг побачити розвиток ономатопеїчної лексики як формується лексичний пласт ономатопеї, які у різних своїх появах мають різну роль у японській граматиці та для самого сюжету твору. І завдяки цьому ці твори нас зачіпляють та погружають нас у цікаву історію та пригоду певного героя за котрим ми спостерігаємо від початку до кінця.

Кажучи про американську ономатопею в коміксах та літературі вона теж не була величезного розвитку завдяки чому вона тісно увійшла в культурний пласт людства. Використання ономатопеї в коміксах використовується ще 20-тих років 2-го сторіччя.

Розбираючи твори 20-сторіччя вони мали неабияку різноманітність, проте вони значно були на голову нижче ніж японська. Її лексика могла імітувати живих істот або явища які відбувалися в історії. Беручи це до уваги в різних графічних романів або пригод ми могли спостерігати різні мітеичні

слова по-типу : boom(вибух) , crash(зіткнення з чимось) , swoosh(швидкий рух) , row(сильний удар) , zap(елетричний удар) вони грають фоновий ефект для самих творів від чого не відчувається якоїсь взаємодія. Сьогодні вона її використання значно менше ніж зараз тому лише в деяких творах та специфічних творах вона може зустрічатися. Тим самим роблячи опір на стиль малювання ніж на оноματοпею

2.2 Японська оноματοпея в різних частинах мов

Так як оноματοпея та в інших мовах імітують звуки живих істот і явища природи. Зв'язку з тим що це міметичні слова , котрі займаються імітацією звуків в японській мові вони також можуть ще показувати емоції людини та стан. Тому ця лексика не обтяжена певними рамками частин мови. Варто ще звернути увагу , що також в японській мові міметична лексика може вільно бути будь-якою частиною мови , яка використовується дивлячись від контексту, мовника з ціллю емоційного забарвлення. Самим якими приладами є речення с гітайого с його варіативністю або просто в будь-яких літературних творів. Проаналізувавши деякі ми побачимо наскільки воно варіативне.

1. さざ波がキラキラと光る(садзанами га кіракіра)-Блискучі хвилі

переливаються. В романі "Воїни" Еріна Хантера міметичним словом キラキラ- означає світло яке відображається на поверхні води (гітайго). При розгляді цього речення міметична слово грає роль прислівника , який є ознакою дії 光る(мерехтіти). І в самому перекладі воно є більше доповненням до речення.

2. 〆〆〆〆と丸くなった石(коро то маруку натта іші)- Круглі камінці,

звиваються. Міметичне слово також гітайго - 〆〆〆〆.Значення має котіння

чогось або когось . Роль самого слова в творі "Сердце" Натсуо Секи прислівник який пов'язаний зі зв'язкою 丸くなった石.

3.カランと金属音が鳴り響く(каран то кіндзокуон га наріхібіку)- карлання металевих звуків лунає. Міметичним слово типу гіонго -カランと, яке означає звук коли б'ють по металу чи звук який видає метал при ударі. В романі "Юкікадзе" як такого синтаксичного значення він не має при цьому описує звук металу про яке йдеться в мові при цьому йде гарним доповненням до речення.

4.さくらがポツポツと散りゆく(сакура га поцупосту то чірі юку)- Сакура починає падати з легким шелестом. Ононматопея тут - ポツポツ . В "Кам'яному мості" Нагаокі Уена цей гіонго означає звук падіння крапель або дрібних предметів (листи сакури),звуки крапель що падають з дерева. Так як цей звук більш описовий він грає роль прикметника.

5.猫がゴロゴロと喉を鳴らす(неко га горогоро то нодо во нарасу)- Кіт видає гучне муркотіння зі звуком свого горла. ゴロゴロ-це міметичне слово типу гісейго , яке означає муркотіння. В творі "Зникнення Харукі Судзумі" за авторством Нагару Танігава ゴロゴロ- виконує роль прислівника так як вказує на те що відбувається горляння кота.

6.ドキドキ心臓が高鳴り出す(докідокі шіндзо га таканарі дасу)- серце починає битися швидше. ドキドキ взято из манги "Kimi ni Todoke" Мияхары Сахо, значення котре стану коли коли серце швидко б'ється в момент хвилювання.А в реченні виконує роль іменника саме цей стан може виконувати цю роль , також це гітайого.

7.ペラペラ外国語がペラペラ話せる(перапера гаікоку го га перапера ханасеру)-ти дуже вміло можеш розмовляєш іноземною мовою. Переклад ペラペラ вмілість говорити в данному реченні на іноземній мові , простими словами це- гісейго. Із роману "Норвезький ліс" Харуки Мураками можна сказати що ペラペラ є прислівником , тому що це слово описує здібність героя розмовляти вільно іноземною мовою.

8.グルグル目がグルグルする(гуругуру ме га гуругурусуру)-Очі кружляються в голові. З роману "Кокоро" Сесаку Ендо, де головний герой відчуває запаморочення та почуття невпевненості після розмови з другом. При цьому グルグル означає стан запаморочення (гітайго), розбираючи речення воно виконує роль дієслова "Очі кружляються" .

9.シユンと息を呑む(шюн то іківоному)-затримувати дихання від шоку або запохлення. В " Кухні" Йошіхари Банани мімітичним словом є - シユン. Розбираючи це слово воно грає роль прислівника який підслює дію в реченні. Саме слово означає звук задиханого вздоху (гісейго) та грає роль прислівника по відношенню до дії 息を呑む.

10.ピカピカ太陽がピカピカ輝いている(пікапіка тайоу га пікапіка кагаяйте іру)- Сонце світить яскраво і випромінює блиск. В романі "Книжковий черв'як" Акітаро Накамури мімітичне слово є - ピカピカ. В даному реченні він грає роль прикметника до 輝いている , імітуючи звук сонячного сяйва.

При аналізі цих речень ми і правда можемо спостерігати що міметична лексика може використовуватися як будь-яка частина мова або як емоційний посилювач , який краще передає обставину твору. І не дивлячись на

різноманітність слів та структуру речень, можна стверджувати що ономаіопея в японській мові може грати будь яку граматичну чи синтаксичну роль, дивлячись від контексту де він міг би використовуватися.

І при цьому доповнювати змістовий зв'язок, бо в разі відсутності міметичної лексики речення стануть більш односторонні та менш виразними. А в художній японській літературі це зробити майже неможливо. Також варто згадати про спілкування з друзями чи однокласниками, опис тих чи інших подій у житті за допомогою ономаіопеї дає можливість вражати або зацікавляти своїх співрозмовників. Тому роль ономаіопеї серед різних літературних творів та комунікації грає далеко не останню роль.

2.3 Японська ономаіопея способи розуміння

Всім відомо ономаіопея в японській мові грає ролі мовного вираза для якого характерна: експресивність, різноманітність та контекстуальність в творах. Так як сама мова має емоційну подачу міметична лексика досягла того розвитку який ми знаємо зараз відомо. Методом контекстуального аналізу ми можемо спостерігати яким чином використовувалися міметичні слова в різних епохах.

Одними із ключових епох були Нара (710—794 рік) та Хейян (794-1185 рік), в якому зможемо показати чим характеризувався сама література в цих епохах. Якщо аналізувати той же період Хейян відоме як "Золоте сторіччя" ономаіопея грає роль опису природних явищ та їх звуків, та в більшості творів того періоду без звуконаслідувальних слів неможливо було створити бездоганні твори. Саме завдяки міметичним словам танки, хайки та ваки є одним із національних скарбів японської культури. Ось деякі приклади:

1. 秋風ふけば音もなくたなびく煙のこころや (акі казе фукеба ото мо наку танабику кемури но кокоро я) - "При осінньому вітрі, без звуків розпливається дим, що вітає мою душу" (Автор: Оно Інку).

2. 蚊遣るが如く松の風は白し秋の暮 (каяру га готоку мацу но казе ва широси аки но куро) - "Матусячий вітер, як проганяє комарів, білий і покоячий, на осінньому вечорі" (Автор: Фудзивара-но Акисуке)

3. 閨の中いとひまにほふ雪もさらりとけ (ниоя но нака іто хима ни хоу юки мо са-ра-рі токе) - "В моїй кімнаті, де час пролітає невагомо, сніг тане легко" (Автор: Оно Інку).

Міметичні слова, що містяться у наведених рядках: ふけば (фукеба) - звук вітру, що дме; たなびく (танабику) - звук поширення, розпливання; 蚊遣るが如く (каяру га готоку) - звук, що нагадує про відлякування комарів; さらりとけ (сарарі токе) - звук танення снігу легко й плавно.

Беручи епоху Едо (1603-1868) ономатопея в японській мові замоярила більш яскравами красками. Епоха була характерною найбільш культурним розвитком : театр , романи , ігри та одяг . В цих речях ономатопея говорить само по собі , через те що в той період було популярним використовувати образи історичних та літературних героїв показавши виразні та живі образи. Один із самих відомих відомих авторів хайку Мацуо Башьо має прекрасні рядки :

1. 蝉時雨、かすみか雨、西風にしわれるふくろう(смешігуре, касумі ка аме, сейфу ніші вареру фукуро) - Коштовний дощ, туманний дощ, сови, що крильми хвилює західний вітер. 蝉時雨 та しわれる- відображають через звуки тварин наскільки дивовижним є дощ.

2.あらし吹く、やまざくら咲く、よいところ(араші фуку яма дзакурасаку йоітороко) - Буря дмухає, в горах цвіте вишня, красиве місце. あらし - передає буревій, який відноситься до квітки які розкриваються.

3.春の夜、鶯が啼く声を、夢に見る(харанойору угуйсу га наку кое о юме ні міру) - Весняна ніч, сповнена сну, де я чую спів солов'я. 啼く- описує приблизний спів птаха та грає одні із елементів природи. Завдяки чому підсилює розуміння поезії цього періоду.

Завдяки цим епохам та творчості яку вони розвивали на протязі століть ми можемо побачити суть ономапопеї сприймаючи як виразне описання того що лежить на серці. В подальшому після революції Мейджі (1869р) використання ономапопеї став розвиватися у тому напрямку якому ми зараз знаємо та завдяки цієї творчості з'вилися нові напрямки використання у літературі та культурі в цілому яка нам вже прекрасно так відома.

2.4 Місця і способи використання гітайго

В ономапопеї велика варіативність лексики, яка в свою чергу має велику кількість перекладу, через це гітайого в японській мові важко сприймати коли ти його чуєш вперше. Попри на велечезну кількість словників та творів досить багато людей не можуть розуміти мімечтину лексику. Однак в наш час гітайго стала більш культурним поняттям завдяки чому можна привернути увагу молоді через аніме, манги та рекламу.

Розглядаючи гітайого варто виділити її особливість описувати стан та емоції людини але при цьому слід зазначити цей тип ономапопеї часто сприймається на слух. Якщо проводити паралелі досліджень щодо міметичної лексики найбільш актуальним є - фонетичний аналіз. Зазвичай коли ми слухаємо дорами чи серіал час від часу або розмовляємо з японцями ми можемо іноді помічати як використовують слова які означають ті чи інші

поняття , якщо ми беремо до уваги що в міметичній лексиці є сталі вирази запам'ятовувати речення стає набагато легшим .

Говорячи про гітайого ще варто виділити , при розмові з носієм мови оноματοпея може використовувється щось накштаут сленгу чи того подібного від чого мова стає більш живою аніж вона є від чого всім і здається що японська мова така співуча. Із особливостей варто виділити повторні звуки わくわく, さわさわ, ひかひか звичайно кажуть що вони посилюють і емоції які висловлюються , проте варто зважити що пенві зміни при використанні гітайго зовсім міняє тон подачі текстку. Базуючись на нашому досвіді ми помітили що багато майбутніх лінгвістів ігнорують такі нюанси від чого вони впадаютьв непорозуміння. Варто порівняти частково нашу оноματοпею та саме гітайого.

Для початку ми обговоримо саме використання оноματοпею різних групових поколінь ,а саме : діти та підлітки , дорослі , люди похилого віку. Базуючись на спостереженні та спілкування зі самими японцями , то гітайого - це також асоціативна лексика яку діти вивчають для опису тих ци інших речей зазвичай діти віку від 4-ьох років і до 18-ти , 20-ти років. Оноματοпея у виконанні дітей дуже жива і яскрава якою вони описують багато веселих речей такі як : ひょんひょん(стрибати весело), ぐずぐず(ледацювати), にこにこ(веселитися,радіти),むにやむにや(млявість). Цими словами діти вивчають свій навколишній світ.

Якщо порівнювати з українськими міметичних слів ,то вона дуже бідна і не має такого розвитку , в Україні діти називають ті чи інші речі більше через прикметники : червона та велика рослина, зелена та пахуча річ . Тому розвитку міметична лексика не набула.

Повертаючись до дітетй в Японії культура манги дуже розвинута серед підлітків та молоді , в мангах оноптопея окрім емоційної складової може

слугувати як " круті викрики " які діти використовують на постійній основі коли вони наслідують або стараються бути схожими на улюбленого героя . Можна виділити такі приклади як : як крики героїв із " Dragon ball"; Dabttebayo із " Наруто "; わっしょい(викрики під час фестивалю яким підтримують одне одного при загальних зусиллях),わーい(викрик радості , екстазу),キヤツチ(викрик що означає вдача ловля чогось),よい(викрик що означає готуватися).

Говорячи про дорослих людей вони дуже мало використовують гітайго із-за непотребності використання , да і до того ж це пов'язане в першу чергу із-за важкого навчання , а після цього працевлаштування і подальша робота. Зазвичай при роботі використовується кейго або нейтрально-ввічливим стилем , виключенням можна сказати про колег які працюють не один рік.

Кажучи про людей літнього віку важко сказати використовують вони гітайго часто проте можна впевнено сказати що вони їх використовують для контакту з близькими людьми та описати свій стан .Ось деякі приклади:

アヒヤ - використовується для вираження болю, нестатку повітря або

занепокоєння; ウフフ - використовується для вираження радості, сміху або

насолоди; グツスリ - використовується для вираження глибокого сну або

спокою. Однак не дивлячись результати нашого спостереження воно не є стовідсотково, так як використання слів гітайго впершу чергу залежить від самого мовця та періодичність їх використання. Проте можна впевнено сказати що серед підлітків та дітей ономапоєя найбільш розповсюджене явище.

Згадуючи про саму індустрію манги , ономапоєя загалом гітайго грає одну із ключових ролей в японській культурі. Так як самі арти , спілкування

між героями дуже виділяється в порівнянні з американськими коміксами. Так як гітайго як і вся ономапопея має експресивний характер завдяки чому вона і привертає увагу читачів. Можна згадати такий факт що в Японії велику увагу привертають увагу по відношенню малювання і інших культурних заходах. Такий факт нашоєхує на те що використання міметичної лексики в мангах один із ключових факторів при написанні твору так як тон самих історій дуже емоціональна. Також цей факт можна підтвердити тим що відомі мангаки починали свою діяльність ще в шкільних та університетських роках чия популярність не спадає до тепер. Тому такі гітайго як :

キョクキョク, ドキドキ, わくわく стали словами паразитами та словами які сразу асоціюють нас до певних персонажів або асоціативне значення слів.

Також згадуючи про інші сфери впливу гітайго , то їх використовують усюди будь це музика , реклама чи театральні п'єси. Використовуючи той же фонетичний аудіоаналіз варто звернути увагу на те що роль гітайго в тому що би привертати увагу споживачів або фнатів якщо кажемо про музику . В багатьох рекламних відео та кліпів гітайго привартає увагу тим що вони показують новизну чогось або показати який матеріал краще або визвати відчуття ностальгії в якому ми згадуємо приємні спогади завдяки чому і робиться непоганй маркетинг. В цілому цей метод рекламування далеко не новий , проте мало хто це робив за допомогою ономапопеї (гітайого). Ось деякі приклади з них: ウマウマ(передача якості смаку їжі),パチパチ(звук який передає аплодисментів що показує якість товару),ラクラク(передача легкості та зручності тих чи інших товарів),グツと(сильне враження , підсилення враження після виступу айдола).

Якщо підсумувати то використання гітайго в наш час доволі варітивне де його можна зустріти у більшості сфер завдяки чому популярність тих чи інших продуктів відомі в інших країнах своєю унікальністю . Починаючи з

дитячих років діти описують свої емоції за допомогою гітайго , а потім у подальшому використовувати його у творчій кар'єрі , яку в подальшому будуть рекламувати і виділяти певні особливості. Деякі фанати тих чи інших творів цитують або повторюють ці слова. Також в різноманітних рекламах можна почути гітайго які націлені на привертання вашої уваги, тому використання гітайго має як і навчальну роль та маркетингову роль у суспільстві

Висновки до 2-го розділу

Проведши аналіз різних матеріалів з різних сторін ми дослідили , що ономапопея грає далеко не останню роль у японській літературі . Базуючись на класичній поезії та сучасних манг миметичні слова можуть доповнювати саму історію та її героїв ставлячи нас глядачів в напружену ситуацію з інтересом спостерігаючи за героями , роблячи твори (манги) більш органічними та унікальними в своєму році.

Завдяки контекстуальному аналізу ми дослідили особливості розвитку та розуміння японської ономапопеї в результаті чого ми дізналися що без звуконаслідуваних слів майже неможливо зрозуміти та передати красу творів та її сенс при цьому граючи величезну роль в японській культурі .

Також завдяки опитуванням та фонетичного аналізу розібрали використання гітайго у різних сферах культури , серед вікової категорії та використанні в інших сферах діяльності , що допомогло не дивлячись на проблему системизації мови зрозуміти як лексика використовується у повсякденному житті.

ВИСНОВКИ

У цьому дослідженні ми розбирали ономапоєу в японській мові та її функції. Під час дослідження ми дослідили що таке ономапоєа , які особливості в японській мові , її типи та функції . Завдяки чому ми більш детально розібрали використання звуконаслідувальних слів в японській мові .

При розгляді та вивчанні цієї теми було використано багато класичної поезії , старі та сучасні манги та словники , що і дали можливість розібратися в японській ономапоєї.

В результаті дослідження було встановлено , що японська ономапоєа має експресивний характер та емоційн подачу емціой , так як через міметична лексика має високу варіативність подачі матеріалу із-за чого можна не зрозуміти все сразу , однак результати показали що методи дослідження які ми використали допоможуть краще зрозуміти весь матеріал.

Якщо розібратися чого ми досягли в цій роботі в цілому в наведеному вище можна прочитати наступне:

1. В курсовій зазначено , що ономапоея - це лексика яка імітує ті чи інші звуки явищ та живих істот .

2. Японська ономапоея харакатерезується тим що вона має типи слів , які відповідають за імітацію звуків живих істот , явищ та стану чи емоції людини: гісейго, гіонго, гітайго.

3. Розібрали культурний аспект ономапоеї та проблематику дослідження гітайго. Проблематикою є : відсутність певної системизації в лексикі , знання носія мови , регіони і місця використанні ономапоеї , кардинальне різна мова для іноземців як українці від чого вивчення розмовної мови стає проблемною та тяжкою . Серед культурного пласту ми роібрали де саме можна зутстріти ономапоею та значення слів які нам дають ті чи твори , фільми та манги

4. Було порівняння різних манг різних епох , що б побачити як розвивалась ономапоея впродовж різних епох розвитку та показ яку роль грала міметична лексика для різних манг і як вони змушували нас проникнутися самою пригодою . Також в цьому контексті порівнювалися американські комікси яка була різниця між ними і чому вони були на голову нижче , в основному це було із-за примітивної ролі як заднього фону та його пасивного використання який замінювався на красиві графічні картини.

5. За допомогою аналізу ми дослідили , яку роль має японська ономапоея в різних частин мови , а саме на основі 10 прикладів із літератури ми розібрали що завдяки побудові речень та відстуності певної синатсичної ролі , японська ономапоея грає роль емоційного підсилення подачі речення.

6. Завдяки контекстуальному аналізу також було досліджено тема способу розуміння міметичних слів на прикладах творів різних епох , чим вони виділяються і які причини були при використанні ономапопеї. Ці приклади допомогли нам побачити суть самого розвитку ономапопеї в давній Японії та розуміння міметичної лексики.

7. Завдяки опитуванню та фонетичному аналізу ми досліджували особливості використання Гітайго та сфера його використання. Суть складає в тому що ономапопея робить саму мову живою та мелодичною , завдяки чому ми і можемо описувати свій стан та емоції та завдяки сталим словам можна легше запам'ятовувати , щодо сфери впливу ономапопея має велечезний вплив від виховування дітей до рекламування тих чи інших товарів чи послуг від чого гітайго здається більш унікальним ніж інші міметичні слова.

В кінці-кінців ця інформація вам допоможе для дослідження звуконаслідуваних слів при детальнішому вивченні японської мови та її культури

Анотація

このタームペーパーでは、オノマトペとその特殊性について研究しました。研究の対象は、日本のオノマトペである。研究の目的は、オノマトペの概念とその特徴、研究の問題点に注目し、文学や辞書の資料をもとに、実践的に利用することである。

研究の過程で、マンガを比較し、擬態語が物語そのものに果たす役割について検討した。この部分のオノマトペを、文学、理解の仕方、国内のさまざまな地域における擬態語の使用領域を例にして分析したのです。調査中、文脈分析と連想によってオノマトペを理解できることに気づき、音声分析と調査によって、ギタイゴとオノマトペは異なる使用領域で大きな影響を与えるという結論に達し、擬態語の体系化の問題はあるものの、安定した表現のおかげで、その理解方法を理解できることになった。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. О.І.Кобелянська "Ономатопеїчна система сучасної японської мови" 2017
2. Хіроке Іносе "Переклад японської ономатопеї та міметичних слів" 2007
3. Тецуо Сато "Гітайго в японській мові та культури" 2019
4. Юкіо Окумура "Динаміка Гітайго в японській мові" 2006
5. Казуєсі Хіросе "Лексична природа Giongo і Gitaigo" 2003
6. Гайл Рамсей "Ядро Giongo та Gitaigo: використання, контекст і граматики" 2002
7. Лінда Ламберт "Ономатопея та функції дискурсу в японській розмові" 2013
8. Д. Бовтер "Кіно Японії та Кореї" 2004
9. Кенді Коун "Голоси предків: слухання японської народної пісні" 2001
10. Томоюкі Сузукі "Ономатопея та музика в японській культурі" 2013.
11. Ю. Шиндо та І. Касай "Вплив звуконаслідування в рекламі" 2017
12. Р. К. Мандаль "Ономатопея в маркетингу та рекламі" 2016
13. С. Кадзуока "Використання ономатопеї в рекламі" 2014
14. Т. Кадо та І. Касай "Роль ономатопеї в маркетингових комунікаціях" 2013

- 15.М.Кома "Музичні метафори: японська вистава та візуальна культура" 2004
- 16.Г.МакКарті"Мистецтво Осаму Тезуки: Бог манги" 2009
- 17.Робін Е. Бреннер"Розуміння манги та аніме" 2007
- 18.Фредерік Л. Шодт "Манга! Манга! Світ японських коміксів" 2006
- 19.Д.Томпсон"Манга: Повний посібник" 2007
20. О.І.Кобелянська "Японсько-український тематичний словник ономатопеїчної лексики" 2016